

Львівський національний
університет
природокористування

Факультет управління,
економіки та права

Кафедра фінансів,
банківської справи та
страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Фінансова діяльність суб'єктів господарювання»

Рівень вищої освіти – *Перший (бакалаврський) рівень*

Галузь знань – *07 «Управління та адміністрування»*

Спеціальність – *075 «Маркетинг»*

Освітньо-професійна програма – *«Маркетинг»*

Кількість кредитів – 3

Компонента освітньо-професійної програми – *вибіркова*

Мова викладання – українська

Лектор курсу	СХІДНИЦЬКА Галина Володимирівна
Профайл лектора	https://lnup.edu.ua/uk/kaffinans/skladfin2020
Контактна інформація	galinashid@gmail.com телефон: +380967404801

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація до курсу	<p>«Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» є вибірковою дисципліною та складовою навчального плану, циклу дисциплін професійної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців з маркетингу.</p> <p>Під час вивчення освітньої компоненти “Фінансова діяльність суб'єктів господарювання” здійснюється теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань: вивчення змісту та основних напрямів фінансової діяльності підприємств різних форм організації бізнесу, способів і методів забезпечення їх ліквідності та фінансової рівноваги, методів формування власного і позичкового капіталу, особливостей фінансової діяльності суб'єктів господарювання у сфері зовнішньоекономічної діяльності, оволодіння практичними навиками використання можливих форм фінансування підприємств, методами і прийомами бюджетування та фінансового контролінгу.</p>
Мета курсу	<p>Метою курсу «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» є формування у студентів системи глибоких теоретичних знань і практичних навичок з питань організації фінансової діяльності в різних організаційно-правових формах організації бізнесу. Здобувачі вищої освіти отримують теоретичні основи економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності суб'єкта господарювання, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що їх характеризують, а також вивчення питань організації фінансової роботи суб'єктів господарювання.</p>
Пререквізити курсу	Гроші і кредит, економічна теорія, теорія фінансів, економіка підприємств, основи бухгалтерського обліку.
Формат курсу	проведення лекцій, практичних і семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем, виконання СРС, проведення наукових досліджень та

	опублікування їх результатів (написання статей, тез конференцій, доповідей круглих столів, семінарів тощо). В процесі навчання для здобувачів вищої освіти проводяться різні види лекцій, зокрема тематичні лекції, лекції- дискусії, проблемні лекції, лекції із запрошенням практичних спеціалістів зі сфери маркетингу, комунікацій, лекції з виїздом на виробництво. Семінарські заняття студентів проводяться у вигляді семінарів-диспутів, семінарів з виступами студентів, семінарів-практикумів. Використовуються також ігрові методи інтерактивного навчання (дидактичні, ділові, рольові організаційно-діяльності ігри). На практичних заняттях застосовуються такі методи як дослідження, самостійна робота, розв'язування контрольних завдань, розбір ситуацій із практики, кейси та ін.
Підсумковий контроль	Екзамен

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Зміст тем курсу
Тема 1. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	<p>1.1. Визначення фінансових ресурсів підприємства.</p> <p>1.2. Фінансова діяльність як засіб реалізації стратегічних цілей суб'єкта господарювання на ринку.</p> <p>1.3. Види фінансової діяльності. Форми фінансування підприємства: внутрішні та зовнішні джерела.</p> <p>1.4. Організація фінансової діяльності підприємств.</p> <p>1.5. Роль та задачі фінансової служба підприємства. Вимоги до працівників фінансової служби.</p>
Тема 2. Основи фінансової діяльності суб'єктів господарювання	<p>2.1. Мобілізація фінансових ресурсів у власний капітал підприємств різних правових форм організації бізнесу. Структура власного капіталу підприємства за даними балансу.</p> <p>2.2. Призначення та джерела формування статутного фонду підприємства за видами власності.</p> <p>2.3. Складання балансу, звіту про фінансові результати та звіту про власний капітал.</p>
Тема 3. Дивідендна політика	<p>3.1. Економічна сутність дивідендів та основні теоретичні концепції щодо дивідендної політики підприємства.</p> <p>3.2. Фактори, що визначають дивідендну політику: стадія життєвого циклу підприємства, наявність джерел капіталу, законодавчі обмеження, параметри ринку цінних паперів, інтереси власників.</p> <p>3.3. Типи дивідендної політики. Методи нарахування дивідендів.</p> <p>3.4. Форми виплати дивідендів.</p> <p>3.5. Порядок виплати дивідендів. Вплив дивідендної політики на фінансовий стан підприємства.</p>
Тема 4. Позиковий капітал підприємства	<p>4.1. Об'єктивна необхідність позикових коштів в складі фінансових ресурсів підприємства.</p> <p>4.2. Залучення позикового капіталу на кредитному ринку та ринку цінних паперів.</p> <p>4.3. Фінансування шляхом короткострокових, середньострокових та довгострокових запозичень: область застосування, цілі, порівняльна вартість кредитування різними методами.</p> <p>4.4. Залучення капіталу емісією облігацій: порядок емісії облігацій, вартість позики, погашення облігацій. Види облігацій. Варранти.</p> <p>4.5. Поняття кредитоспроможності підприємства. Якісні та кількісні показники кредитоспроможності.</p> <p>4.6. Види забезпечення кредиту: застава, гарантії, поручительства. Застава майна (рухомого та нерухомого), майнових прав, цінних паперів.</p>

<p>Тема 5. Фінансова інвестиційна діяльність підприємств</p>	<p>5.1. Сутність та склад фінансових активів підприємства. Визначення, та цілі здійснення довгострокових фінансових інвестицій.</p> <p>5.2. Види довгострокових фінансових активів: цінні папери, що засвідчують право власності, боргові цінні папери, вкладення у власний капітал інших підприємств.</p> <p>5.3. Обґрунтування рішення про здійснення фінансових інвестицій.</p> <p>5.4. Оцінка майбутньої вартості фінансових активів методом дисконтування, методом ефективної ставки проценту, методом визначення внутрішньої норми прибутковості.</p> <p>5.5. Визначення для фінансової звітності вартості фінансових інвестицій у цінні папери за справедливою вартістю та методом ефективної ставки процента.</p> <p>5.6. Визначення для фінансової звітності вартості фінансових інвестицій у капітал інших підприємств та у спільну діяльність зі створенням юридичної особи.</p>
<p>Тема 6. Фінансова діяльність підприємств у сфері зовнішньоекономічних відносин</p>	<p>6.1. Зміст зовнішньоекономічної діяльності підприємства по видах грошових потоків. Планування валютних ресурсів підприємства.</p> <p>6.2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: ліцензування, квотування, регулювання валютних операцій підприємства. Правила ІНКОТЕРМС. Типові платіжні умови зовнішньоекономічних контрактів.</p> <p>6.3. Фінансові інструменти розрахунків по експортних контрактах (способи перерахування коштів в міжнародній торгівлі).</p> <p>6.4. Правова основа зовнішньоекономічної діяльності.</p> <p>6.5. Визначення бази оподаткування вартості товару при нарахуванні мита, митних зборів, акцизного збору та податку на додану вартість.</p> <p>6.6. Визначення митної вартості товару завезеного та вивезеного на митну територію України.</p>
<p>Тема 7. Фінансовий контролінг</p>	<p>7.1. Контролінг - метод ефективного менеджменту підприємства.</p> <p>7.2. Функції контролінгу як системи підтримки управлінських рішень: координація, фінансова стратегія, планування та бюджетування, бюджетний контроль, внутрішній консалтинг, внутрішній аудит та ревізія.</p> <p>7.3. Завдання контролінгу по його функціях. Фінансовий контролінг як функціональна підтримка фінансового менеджменту.</p> <p>7.4. Стратегічний фінансовий контролінг.</p> <p>7.5. Оперативний фінансовий контролінг: бюджетування та бюджетний контроль.</p> <p>7.6. Методи контролінгу: аналіз точки беззбитковості, бенчмаркінг, вартісний аналіз.</p>
<p>Тема 8. Бюджетування на підприємстві</p>	<p>8.1. Фінансове планування (короткострокове та довгострокове) як розробка прогнозних показників (планів) для бюджетування.</p> <p>8.2. Завдання бюджетування у складі системи фінансового планування на підприємстві.</p> <p>8.3. Встановлення контролю за надходженням та витрачанням коштів підприємства через систему бюджетів.</p> <p>8.4. Система бюджетів підприємства: первинний бюджет, основний бюджет (сукупність основних бюджетів), часткові бюджети (бюджети підрозділів, бюджети окремих витрат тощо).</p> <p>8.5. Методи складання бюджетів.</p> <p>8.6. Поняття бюджетного контролю. Контроль відхилень у бюджетному плануванні.</p> <p>8.7. Планування загальної потреби підприємства в капіталі.</p>

АКАДЕМІЧНА ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, звільнення, лікарняний).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, звільнення з поважних причин) студенти, які пропустили заняття, відпрацьовують їх у додатковий час згідно графіка відпрацювання пропущених занять.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності відповідно до Положення «Про академічну доброчесність у Львівському національному університеті природокористування» (https://www.lnup.edu.ua/files/principle_NMVZYAVO/1.pol_pro_akad_dobr.pdf).

Політика щодо використання електронних засобів. На заняттях можна користуватися електронними засобами (ноутбук, планшет, телефон) виключно для діяльності, яка пов'язана з проблематикою курсу. Їхнє використання для інших цілей не допускається. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Для виконання тестів в системі Moodle (інших ресурсах) рекомендується використовувати ноутбуки, планшети та телефони.

Методи контролю. Для діагностики результатів навчання використовується поточне опитування, тестування, розв'язання задач; письмові тести та задачі за змістовими модулями (розв'язування навчальних, ситуаційних та тестових завдань, кейсів), командні проекти; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах. Контроль за рівнем засвоєння навчальної дисципліни передбачає використання таких його видів і методів.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Виконання практичних та семінарських занять, питання для самоконтролю, практичні та ситуаційні завдання, перелік тематичних питань і порядок виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти відображені у методичних рекомендаціях:

1. Східницька Г. В. Методичні рекомендації для навчально-аудиторних робіт та самостійного вивчення дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» здобувачами вищої освіти факультету управління, економіки та права спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр», 2023. 36 с.
2. Східницька Г. В. Методичні рекомендації для навчально-аудиторних робіт та самостійного вивчення дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» здобувачами вищої освіти навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр», 2023. 24 с.
3. Східницька Г. В. Методичні рекомендації для виконання контрольних робіт та самостійного вивчення дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання» здобувачами вищої освіти навчально-наукового інституту заочної та післядипломної освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» ОС «Бакалавр», 2023. 24 с.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основні:

1. Азаренкова Г. М., Біломістний О. М., Біломістна І. І. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : підруч. для студентів ВНЗ. К. : УБС НБУ, 2014. 303 с.
2. Кириленко В. І., Корнеєва Н. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. пос. Х.: вид. 2016. 181 с.
3. Кравчук О.М., Лещук В.П. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібник. К.: КНЕУ, 2019. 359 с.
4. Онисько С. М., Марич П. М. Фінанси підприємств [Текст] : Підручник для студентів вищих закладів освіти. 2-ге вид., стереотипне. Львів.: «Магнолія-2006», 2009. 367 с.
5. Фінанси підприємств [Текст] : підручник / Міністерство освіти і науки України, КНЕУ ; ред. А. М. Поддєрьогін. 6-е вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2006. 552 с.

Допоміжні:

1. Білик М. Д., Бабяк Н. Д., Соколова О. Б. Фінанси підприємств [Текст] : практикум. К.: Центр учбової літератури, 2008. 184 с.
2. Василенко, Л. П., Гут Л. В., Оксєнко О. П. Фінанси підприємства у схемах і таблицях [Текст] : навчально-наочний посібник. Київський нац. торговельно-економ. ун-т, Чернівецький торговельно-економ. ін-т. - К. : Дакор, 2006. 344 с.
3. Власова Н. О., Круглова О. А., Безгінова Л. І. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посібник К.: Центр учбової літератури, 2007. 271 с.
4. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. Прийнятий Верховною Радою України 16 січня 2003 року № 436-IV. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>.
5. Гриньова В. М., Коюда В. О. Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник. 3-тє вид., стереот. К. : Знання-Прес, 2006. 423 с.
6. Марич П. М., Коваль Л. П. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. Львів. «Магнолія 2006». 2008. 258 с.
7. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств [Текст] : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
8. Партин, Г. О., Загородній А. Г. Фінанси підприємств [Текст] : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2006. 379 с.
9. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. Прийнятий Верховною Радою України 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. Режим доступу: <http://zakon.nau.ua>.
10. Семенов Г. А., Бугай В. З., Семенов А. Г. та ін. Фінансове планування і управління на підприємствах: навч. посіб. К.: ЦНЛ. 2007. 432 с.
11. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. К.: КНЕУ. 2018. 554 с.
12. Ткаченко А. М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібн. Дніпро: ДВНЗ УДХТУ. 2017. 353 с.
13. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. К.: ЦНЛ, 2009. 352 с.
14. Фінанси підприємств: підручн. / За заг. ред. А. М. Поддєрьогін, 7-ме вид., без змін. К.: КНЕУ. 2008. 552 с.
15. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. / За заг. ред. О. В.

Кнейслер. Тернопіль: „Вектор”. 2016. 387 с.

16. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посібн. /За заг. ред. А. Т. Скоропад. Львів: вид. НУ „Львівська Політехніка”. 2016. 343 с.